

© Jeroen Hanselaer

Ex-gebruiker Jakob Perceval (26) bereidt met zijn vader 'De Cannabismonoloog' voor: "Na zeven jaar verslaafd te zijn aan joints bleek het podium mijn redding"

Cannabis is overal, maar toch mag het niet. Jakob was 14 toen hij zijn eerste joint rookte. Zeven jaar later vloog hij door zijn verslaving ei zo na de bak in, maar vandaag is hij clean en deelt de 26-jarige Gentenaar zijn verhaal op het podium. Aan de zijlijn supportert Peter Perceval, zijn vader, die hem regisseert in de comedyvoorstelling De Cannabismonoloog.

Ilse Dewever

Vandaag om 05:00

Het spelen heeft Jakob Perceval alleszins van geen vreemden. Zowel zijn ooms Luk en Stefan, als zijn neef Jeroen Perceval acteren of regisseren. Zijn vader Peter Perceval heeft een eigen productiehuis en oogstte bekendheid met solo's als De Vagina- of De Menopauzemonoloog die hij maakte met An Nelissen, zijn tweede vrouw. "Nochtans was het de huisdokter die me rond mijn 12de adviseerde om naar mezelf op zoek te gaan via theater", vertelt Jakob, die sinds vier jaar zijn thuisstad Gent inwisselde voor Antwerpen. "Uiteindelijk zou het podium mijn redding blijken, nadat ik eerst zeven jaar in de ban was geweest van cannabis."

Sinds 2017 gebruik je geen drugs meer, Jakob, maar hoe kwam cannabis als jonge knaap op je pad?

Jakob: Omdat ik kampte met leerproblemen, was ik op jonge leeftijd al vaak van school veranderd. Op mijn 14de was ik al bezig met stand-upcomedy, maar toch liep ik rond met het gevoel dat ik niet goed genoeg was. Overal viel ik uit de boot, terwijl je er als jonge gast toch net bij wil horen. Kortom, ik wist van geen hout pijlen te maken tot ik op een dag een berichtje kreeg van een klasgenoot: of ik mee een

jointje wilde gaan roken? Daar zag ik geen graten in, temeer omdat mijn ouders op dat moment zelf ook recreatieve gebruikers waren. Die eerste joint, dat was euforie. Ineens werd ik opgenomen in een groep, een soort geheim genootschap van wietgebruikers. Ik had vrienden. Het delen van cannabis, samen een jointje roken, dat voelde als vriendschap.

Die eerste joint, dat was euforie. Ik had vrienden. Het delen van cannabis, samen een jointje roken, dat voelde als vriendschap.

Jakob Perceval

Je zat toen op de middelbare school. Voelde men daar geen nattigheid?

Jakob: In het begin zeker niet. Hoe stoned we als leerlingen ook waren, we rationaliseerden ons druggebruik. Cannabis zou de creativiteit stimuleren of het zou je helpen focussen op je studie. Toen ik al enkele jaren gebruikte, kreeg ik tijdens het roken van een joint een paniekaanval. Toen dacht ik even: oei, dat kan hier ook fout gaan, maar dat argumenteerde ik dan weer weg door mezelf wijs te maken dat het aan dat bepaald type wiet lag. Inmiddels was ik ook van school gestuurd, nadat ik stoned in de klas werd betrapt. Op de dag dat ik geschorst werd, kwam er in de klas een politieagent spreken over de gevolgen van cannabisgebruik.

Peter, wanneer voelde je als ouder dat er iets met Jakob aan de hand was?

Peter: Al vrij snel omdat Jakob steeds apathischer werd. Ik was me er ook van bewust dat cannabisgebruik op zo'n jonge leeftijd gevaarlijk was. Dat heb ik mijn zoon ook een paar keer ingepeperd, maar als ouder ben je vrij machteloos. Op die leeftijd zijn jongeren vooral bezig met groepsgevoel en stoerdoenerij. Mijn argumenten drongen niet echt door, ook omdat ik toen zelf nog gebruikte.

Ik wist wel dat cannabisgebruik op zo'n jonge leeftijd gevaarlijk was. Mijn argumenten drongen niet echt door, ook omdat ik toen zelf nog gebruikte.

Peter Perceval

Werd dat 'smoren' al niet vlug een dure hobby, Jakob?

Jakob: Ja, maar daar sta je op dat moment niet bij stil. Je scoort je gerief op allerlei manieren, ook al zijn die niet koosjer. Zonder dat het initieel de bedoeling was, berokken je andere mensen schade. Eens in een verslavingstrip wil je gewoon je dagelijkse gram bij elkaar schooien. En ik vond altijd een manier, al was het door kleine hoeveelheden te dealen of door geld te lenen.

Gebruikershoeveelheden zijn ook overal voorhanden. Zelfs op school kon je vrij gemakkelijk aan cannabis komen. Er waren medegebruikers op de speelplaats. Je had maar rond te vragen wie er iets bij zich had.

Wanneer besloot je dan met cannabis te kappen?

Jakob: Op den duur blowde ik zo veel dat ik er psychotisch van werd. Paranoïde, zeg maar. Ik was 19, toen ik voelde dat ik hulp nodig had, maar toen dacht ik er nog niet over om met wiet te kappen. De drug op zich leek me niet het probleem. Mensen die zelf ooit verslaafd waren, ervaringsdeskundigen,

gaven me toen de raad om eerst af te kicken en daarna de psychose aan te pakken. Maar ik was te paranoia om hen te geloven. Pas drie jaar later – toen mijn gebruik weer onhanteerbaar werd – ben ik hulp gaan zoeken in de psychiatrie. Maar nog steeds niet met het idee om af te kicken.

Men wilde mij er alleen helpen, op voorwaarde dat ik zou stoppen met blowen. Nadat ik had bezworen dat ik clean was, maar drugtesten toch het tegendeel aangaven, werd ik doorverwezen naar 'dubbeldiagnose'. Zo ontmoette ik andere gebruikers met een psychose. Daar zijn mijn ogen opengegaan. Een medepatiënt dacht dat hij achtervolgd werd door vliegtuigen en dacht dat elk vliegtuig boven zijn hoofd het op hem gemunt had. Zo ver wilde ik het niet laten komen.

Wat heeft je dan van je verslaving gered?

Jakob: Zoals alle jonge mensen was ik op een vreemde manier toch ook met mijn toekomst bezig. Ik voelde het podium trekken, maar dan moest ik wel eerst beter worden. Ik ben dan opnieuw bij ervaringsdeskundigen te rade gegaan. Zij pleitten voor een geleidelijke aanpak. Eerst een dag clean blijven, dan misschien enkele maanden, uiteindelijk een jaar. Het is gelukt, maar het heeft me wel drie jaar gekost om te stoppen. Helaas moest mijn verslaving eerst een dieptepunt bereiken vooraleer ik zelf besloot het een kans te geven.

Op een mooie dag heb ik mijn drugs in een openbare vuilnisbak gedropt. Daags nadien wilde ik mijn oude gewoonte alweer oppakken, omdat het leven maar saai was zonder stuff. Plots begon ik ook van alles te voelen dat ik niet wilde voelen. Schaamte, angst, wrok. Wat moest ik daarmee? Gelukkig hebben ex-gebruikers me door die moeilijke periode heen geloodst. Stilaan begon ik ook in te zien hoe cannabis voor mij was uitgemond in een vlucht. Een middel om op de loop te kunnen gaan voor trauma's en emoties.

Jakob Perceval — © rr

Hoe keek jij daar als ouder en gebruiker tegen aan, Peter?

Peter: Door de lijdensweg van Jakob werd ik ook met mijn eigen gebruik geconfronteerd. Omdat ik zelf pas cannabis was beginnen roken rond mijn 30ste, ben ik er altijd op een vrij bewuste manier mee omgegaan. Althans, dat dacht ik. Inmiddels beseft ik dat die joints ook voor mij vaak een vlucht waren. Daarom ben ik, kort na Jakob, zelf ook gestopt met cannabis. Ik ondervond er lichamelijk en geestelijk zelf geen grote nadelige gevolgen van, maar uiteraard speelde het leed van Jakob mee in mijn besluit om te stoppen. Nadien hebben we met elkaar heel open over cannabisgebruik bij jongeren gepraat. Zo werd de kiem gelegd voor De Cannabismonoloog, omdat we er samen ook mee wilden lachen.

Wat betekent het voor ouders als je kind vastzit in een verslaving?

Peter: Als ouder zit je gevangen in een tweespalt. Langs de ene kant slaan de school en de overheden je om de oren met regels en voorschriften, aan de andere kant zie je dat er iets fundamenteels schort aan je kind dat het druggebruik overstijgt. Die drugs zijn een gevolg, niet de oorzaak. In eerste instantie wordt er stevast gezwaaid met straffen. Uiteindelijk word je als ouder gedwongen om daarin mee te gaan en houd je zelf ook drugtesten en represailles achter de hand. Natuurlijk zou je liever begrip tonen voor je kind, maar in het geval van ernstig drugsgebruik kan te veel ouderliefde je op het verkeerde

been zetten. Als je gaat voor de begrijpende benadering, riskeer je dat een verslaafde in zijn rol van zielenpoot op dat moment met je voeten speelt.

Hebben jullie elkaar in die moeilijke jaren nooit losgelaten?

Peter: Eén keer wel, ja. Toen Jakob met het gerecht in aanraking kwam en in zware problemen zat, heb ik op aanraden van een ervaringsdeskundige mijn handen van hem afgetrokken. Dat was echt een dieptepunt, maar ik had het samen met zijn mama zo beslist. Het was genoeg geweest. Nu moest Jakob het zelf maar eens oplossen. Gelukkig was dat voor hem een wake-upcall.

Jakob: Ja, ik weet dat nog goed, dat gebeurde op mijn 21ste verjaardag. Maar hoe hard die verwijdering toen ook aankwam, nooit heb ik het gevoel gehad dat jullie mij zouden laten vallen. Het contact met het gerecht was wel horror. Toen ik mijn kans om een werkstraf uit te voeren had verbrod, moest ik naar de probatiewaard. Daar zei men vlakaf 'ga maar naar de gevangenis, je zal wel zien wat er daar met je gebeurt'. Het werd een enkelband. In die periode ben ik ook clean geworden. Of sancties daarbij hielpen? Dat durf ik niet te stellen, ik geloof niet dat louter straffen verslaafden helpt.

En nu, luttele jaren later, is er dus een comedyvoorstelling rond je strijd met cannabis. Tevreden?

Jakob: Zeker, ik voel een grote noodzaak om dit verhaal te vertellen. Misschien kunnen andere mensen er ook iets aan hebben. In de voorstelling worden mijn eigen ervaringen verweven met interviews die ik afnam van cannabisactivisten, jonge gebruikers, medicinale gebruikers, een moeder van verslaafden of een politieagent. Het is soms balanceren tussen lachen en huiveren, maar het werkt. Uit reacties na try-outs blijkt dat de voorstelling heel herkenbaar is. Los van dit theaterproject sta ik vandaag als ervaringsdeskundige zelf ook andere ex-gebruikers bij.

Peter: De Cannabismonoloog pleit niet voor of tegen cannabis, maar wil een genuanceerd beeld schetsen en aanzetten tot zelfreflectie. Via humor kan dat. Wat is mijn verhouding tot drank of drugs? Uit Jakobs verhaal komt naar voor dat hij niet zozeer uit was op cannabis, maar vooral verbinding zocht. Hoe kun je vandaag als jongere de weg vinden naar jezelf en in een veilige omgeving ontdekken wie je echt bent? Daar ligt een uitdaging voor de maatschappij en het onderwijs.

De cannabismonoloog, op 20 oktober, Arenberg, Antwerpen. www.arenberg.be